Hz. İsa'nın (as) Yeniden Gelişi Büyük Bir Müjdedir

Hz. İsa (as) Ölmedi, Allah Katına Yükseltildi ve Yeniden Yeryüzüne Gelecektir

Hz. İsa'nın (as) yeryüzündeki hayatı, Allah Katına yükseltilmesi ve ahir zamanda yeniden dünyaya gelecek olması, İslam inancında önemli bir yere sahiptir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İsa'nın (as) öldürülmediği ve Allah tarafından Kendisine yükseltildiği bildirilmekte; Peygamber Efendimiz'in (sav) hadislerinde ise onun ahir zamanda yeniden yeryüzüne geleceği haber verilmektedir.

Asırlar boyunca pek çok İslam âlimi, müfessir ve hadis âlimi bu konuyu ayrıntılı olarak ele almış; ilgili ayetlerin anlamlarını, Arapça kelimelerin kullanımını ve hadislerdeki açıklamaları incelemiştir. Ehl-i Sünnet'in geleneksel yorumuna göre Hz. İsa (as), bilinen biyolojik anlamda ölmemiş, Allah'ın bir mucizesi olarak diri halde yükseltilmiş ve yeniden yeryüzüne gelmesi için Allah'ın belirlediği vakit beklenmektedir.

Bu konunun anlaşılabilmesi için öncelikle Kur'an ayetlerinin, ardından ayetlerde kullanılan kelimelerin, İslam âlimlerinin açıklamalarının ve sahih hadislerde yer alan haberlerin birlikte değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Kur'an'da Hz. İsa'nın (as) Öldürülmediği ve Allah Katına Yükseltildiği Bildirilmektedir

Hz. İsa'nın (as) durumu hakkında en önemli açıklamalardan biri Nisa Suresi'nin 157 ve 158. ayetlerinde yer almaktadır:

"Ve: 'Biz, Allah'ın Resulü Meryem oğlu Mesih İsa'yı gerçekten öldürdük' demeleri nedeniyle de (onlara böyle bir ceza verdik.) Oysa onu öldürmediler ve onu asmadılar. Ama onlara (bir) benzeri gösterildi. Gerçekten onun hakkında anlaşmazlığa düşenler, kesin bir şüphe içindedirler. Onların zanna uymaktan başka buna ilişkin hiçbir bilgileri yoktur. Onu kesin olarak öldürmediler." (Nisa Suresi, 157)

"Hayır; Allah onu Kendine yükseltti. Allah üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir." (Nisa Suresi, 158)

Bu ayetlerde Hz. İsa'nın (as) öldürüldüğü ve çarmıha gerildiği iddiaları açık biçimde reddedilmekte, ardından Allah'ın onu Kendisine yükselttiği bildirilmektedir.

Ehl-i Sünnet âlimlerinin büyük çoğunluğu, bu iki ayeti birlikte değerlendirerek Hz. İsa'nın (as) düşmanlarının kurduğu tuzaktan kurtarıldığını, öldürülmeden Allah Katına yükseltildiğini ve yükselişin yalnızca manevi bir makam yükselişi olmadığını açıklamıştır.

Al-i İmran Suresi'nin 55. ayetinde de Hz. İsa'nın (as) yükseltilmesine ilişkin önemli bir haber bulunmaktadır:

"Hani Allah, İsa'ya demişti: 'Ey İsa, doğrusu senin hayatına Ben son vereceğim, seni Kendime yükselteceğim, seni inkâr edenlerden temizleyeceğim ve sana uyanları kıyamete kadar inkâra sapanların üstüne geçireceğim...'" (Al-i İmran Suresi, 55)

Bu ayette geçen "teveffa" ve "ref" kelimelerinin anlamları, Hz. İsa'nın (as) durumunun anlaşılması açısından büyük önem taşımaktadır.

"Teveffa" Kelimesi Her Zaman Biyolojik Ölüm Anlamına Gelmez

Al-i İmran Suresi'nin 55. ayetinde geçen ve bazı Türkçe meallerde "vefat ettirmek" şeklinde tercüme edilen kelime, Arapçada "vefea" kökünden gelen "teveffa" fiilidir.

Bu kelimenin temel anlamları arasında tam olarak almak, kabzetmek ve canı almak bulunmaktadır. Kur'an'daki kullanımları incelendiğinde, kelimenin her durumda biyolojik ölümle sınırlı olmadığı görülmektedir.

Nitekim Enam Suresi'nin 60. ayetinde şöyle bildirilmektedir:

"Sizi geceleyin vefat ettiren (yeteveffakum) ve gündüzün 'güç yetirip etkilemekte olduklarınızı' bilen, sonra adı konulmuş ecel doluncaya kadar onda sizi dirilten O'dur..." (Enam Suresi, 60)

Bu ayette "teveffa" fiili, insanın uyku sırasındaki durumunu anlatmak için kullanılmaktadır. Oysa uykuya dalan insan, bilinen biyolojik anlamda ölmüş değildir.

Zümer Suresi'nin 42. ayeti de bu konuda dikkat çekicidir:

"Allah, ölecekleri zaman canlarını alır; ölmeyeni de uykusunda (canını alır). Böylece, kendisi hakkında ölüm kararı verilmiş olanı tutar, öbürüsünü ise adı konulmuş bir ecele kadar salıverir..." (Zümer Suresi, 42)

Bu ayette Allah'ın hem ölüm sırasında hem de uyku sırasında canları aldığı bildirilmekte, ancak ölüm gerçekleşenlerle uykudan sonra yaşamaya devam edenler arasında açık bir ayrım yapılmaktadır.

Dolayısıyla "teveffa" fiilinin kullanılması, tek başına biyolojik ölümün gerçekleştiğini göstermemektedir. Kelimenin hangi anlamda kullanıldığının anlaşılabilmesi için ayetin bağlamının ve konuyla ilgili diğer ayetlerin birlikte değerlendirilmesi gerekir.

Peygamber Efendimiz'in (sav) uykudan uyandığında söylediği bildirilen şu söz de bu anlamı destekleyen açıklamalar arasında yer almaktadır:

"Bizi öldürdükten sonra dirilten Allah'a hamdolsun." (Buhari, Deavat, 6312)

Burada uykunun ölümle ilişkilendirilmesi, uyku sırasında biyolojik ölümün gerçekleştiğini değil, uyku ile ölüm arasında Kur'an'da da bildirilen özel bir ilişkinin bulunduğunu göstermektedir.

İbn Kesir'in "Teveffa" Açıklaması

İslam âlimi İbn Kesir, Al-i İmran Suresi'nin 55. ayetini tefsir ederken "teveffa" kelimesinin uyku anlamına gelebileceğini açıklamıştır.

İbn Kesir'in aktardığı rivayetlerden birinde Hz. İsa'nın (as) uyku halindeyken Allah Katına yükseltildiği belirtilmektedir:

"Burası, 'Seni uyku ölümü ile öldüreceğim, yani uyutacağım' anlamındadır ki, Allah Teala Hz. İsa (a.s.)'ı uykuda iken göğe kaldırmıştır."

(İbn Kesir, *Tefsiru'l Kur'ani'l Azim*, Cilt I, s. 573-576)

Muhammed Zahid el-Kevseri de aynı konuyu ele alarak Hz. İsa'nın (as) yükseltilmesiyle ilgili ayetlerde normal biyolojik ölümden farklı bir durumun anlatıldığını savunmuştur.

Maturidi'nin tefsirinde de bu yoruma uygun bir açıklama bulunmaktadır:

"Ayette kast edilen şey, ölüm anlamındaki vefat değil, bedenin dünyadan alınması anlamındaki vefattır."

(Maturidi, *Te'vilatü'l Kur'an*, ilgili bölüm)

Bu açıklamalar, geleneksel tefsirlerde Hz. İsa'nın (as) yükseltilmesinin sıradan bir ölüm olayı olarak değerlendirilmediğini göstermektedir.

Kur'an'da Ölüm İçin Kullanılan Diğer Kelimeler

Kur'an-ı Kerim'de ölüm ve öldürme olaylarını anlatmak için farklı Arapça kelimeler kullanılmaktadır. Bu kelimelerin incelenmesi, Hz. İsa'nın (as) durumuna ilişkin yorumların anlaşılmasına yardımcı olmaktadır.

Katele: Öldürmek

"Katele" fiili, bir kimseyi öldürmek anlamında kullanılmaktadır.

Örneğin Mümin Suresi'nin 26. ayetinde Firavun'un Hz. Musa'yı öldürmek istemesi anlatılırken "aktul" kelimesi geçmektedir:

"Firavun dedi ki: 'Bırakın beni, Musa'yı öldüreyim (aktul) de o (gitsin) Rabbine yalvarıp yakarsın...'" (Mümin Suresi, 26)

Aynı kökten gelen ifadeler Bakara Suresi'nin 61, 87 ve 91. ayetlerinde, Al-i İmran Suresi'nin 21 ve 181. ayetlerinde ve Yusuf Suresi'nin 9. ayetinde de kullanılmaktadır.

Nisa Suresi'nin 157. ayetinde Hz. İsa'nın (as) öldürülmediği bildirilirken de bu kökten gelen "ma kataluhu" ifadesi kullanılmıştır.

Haleke: Ölmek, Helak Olmak

"Haleke" kelimesi, ölmek ve helak olmak anlamlarında kullanılmaktadır.

Mümin Suresi'nin 34. ayetinde Hz. Yusuf hakkında kullanılan "iza heleke" ifadesi, onun vefatını anlatmaktadır.

Mate ve Mevt: Ölmek ve Ölüm

Kur'an'da ölüm kavramını doğrudan ifade eden bir başka kök "mevt"tir.

Hz. Süleyman'ın ölümünü anlatan Sebe Suresi'nin 14. ayetinde "mevtihi", Hz. Yahya'nın ölümünün bildirildiği Meryem Suresi'nin 15. ayetinde ise "yemutu" kelimesi kullanılmaktadır.

Al-i İmran Suresi'nin 144. ayetinde Hz. Muhammed (sav) hakkında hem "mate" hem de "kutile" fiilleri yer almaktadır:

"Muhammed, yalnızca bir elçidir. Ondan önce nice elçiler gelip geçmiştir. Şimdi o ölürse (mate) ya da öldürülürse (kutile), siz topuklarınız üzerinde gerisin geriye mi döneceksiniz?..." (Al-i İmran Suresi, 144)

Bu ayette doğal ölüm ile öldürülme ayrı kelimelerle ifade edilmektedir.

Salebe: Asmak, Çarmıha Germek

"Salebe" fiili asmak, çarmıha germek ve idam etmek anlamlarına gelmektedir.

Nisa Suresi'nin 157. ayetinde Hz. İsa (as) hakkında "ma salebuhu" denilerek onun çarmıha gerilmediği bildirilmiştir.

Aynı fiilin farklı kullanımları Yusuf Suresi'nin 41, Maide Suresi'nin 33, Araf Suresi'nin 124 ve Taha Suresi'nin 71. ayetlerinde de yer almaktadır.

Bu kelimelerin birlikte incelenmesi, Hz. İsa'nın (as) durumu anlatılırken kullanılan ifadelerin önemini ortaya koymaktadır. Kur'an'da ölüm ve öldürülme için açık ifadeler mevcutken, Hz. İsa (as) hakkında öldürülmediğinin ve Allah'a yükseltildiğinin ayrıca bildirilmesi, Ehl-i Sünnet âlimleri tarafından onun olağanüstü durumuna işaret eden bir delil olarak değerlendirilmiştir.

Hz. İsa'nın (as) Allah Katına Yükseltilmesi

Hz. İsa'nın (as) yükseltilmesini anlatan ayetlerde "ref" kökünden gelen kelimeler kullanılmaktadır.

Al-i İmran Suresi'nin 55. ayetinde "rafiuke", Nisa Suresi'nin 158. ayetinde ise "refea" ifadeleri geçmektedir.

"Ref" kelimesi yükseltmek anlamına gelir. Kelime hem fiziksel hem de manevi yükselme bağlamlarında kullanılabilmektedir. Ancak Ehl-i Sünnet'in geleneksel yorumunda, Hz. İsa'nın (as) yükseltilmesinin bedeniyle birlikte gerçekleştiği kabul edilmiştir.

Taberi'nin Açıklaması

Ünlü müfessir Taberi, Al-i İmran Suresi'nin 55. ayetini açıklarken şu değerlendirmede bulunmuştur:

"Bize göre en sıhhatli görüş bu kelimeyi 'kabzetmek', 'yerden çekmek' manasında almaktır. Buna göre ayetin anlamı; 'seni yerden alıp, göklere çekerim' şeklinde olur."

(Taberî Tefsiri, Cilt III, s. 290-291)

Elmalılı Hamdi Yazır'ın Açıklaması

Elmalılı Hamdi Yazır da Hz. İsa'nın (as) yükseltilmesi konusunda onun dünyadaki vazifesinin henüz tamamlanmadığı görüşünü dile getirmiştir:

"Onun daha dünyada göreceği işler vardır."

(Elmalılı Hamdi Yazır, *Hak Din Kur'an Dili*, Cilt II, s. 1112-1113)

İbn Teymiyye ve Hasan Basri Çantay'ın Görüşleri

İbn Teymiyye, Nisa Suresi'nin 158. ayetini Hz. İsa'nın (as) ruhu ve bedeniyle birlikte yükseltilmesinin delili olarak açıklamıştır.

(İbn Teymiyye, *Mecmû'u'l-Fetâvâ*, IV, s. 323)

Hasan Basri Çantay da ilgili ayetin tefsirinde Allah'ın Hz. İsa'yı (as) ruhu ve bedeniyle birlikte yükselttiği görüşünü benimsemiştir.

(Hasan Basri Çantay, *Kur'an-ı Hakim ve Meal-i Kerim*, Cilt I, s. 92)

Bu görüşler, Hz. İsa'nın (as) yalnızca manevi derecesinin yükseltildiği şeklindeki yorumdan farklı olarak, onun bedeniyle birlikte Allah'ın takdir ettiği özel bir makama yükseltildiğini savunmaktadır.

Nisa Suresi'nin 158. Ayetindeki "Bel" Edatının Önemi

Hz. İsa'nın (as) yükseltilmesiyle ilgili dilbilimsel delillerden biri de Nisa Suresi'nin 158. ayetinde geçen "bel" edatıdır.

Ayetlerde önce Hz. İsa'nın (as) öldürülmediği bildirilmekte, ardından "bel" yani "bilakis, aksine" ifadesiyle Allah'ın onu Kendisine yükselttiği açıklanmaktadır.

Bu edatın önceki ifadeyle sonraki ifade arasında karşıtlık kurduğu üzerinde duran bazı İslam âlimleri, burada yalnızca manevi bir derece yükselişinin anlatılmasının ayetler arasındaki anlam ilişkisini yeterince açıklamayacağını savunmuştur.

Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi, *Mevkıfu'l Akl* adlı eserinde bu konuyu ele almış ve "bel" edatından sonra gelen yükseltme ifadesinin, öldürülme iddiasına karşılık olarak Hz. İsa'nın (as) diri halde yükseltilmesine işaret ettiğini belirtmiştir.

Said Ramazan el-Buti de *İslam Akaidi* adlı eserinde benzer bir dilbilimsel değerlendirmede bulunmuştur.

Bu açıklamalara göre ayetlerdeki karşıtlık, Hz. İsa'nın (as) öldürülmesi ile Allah tarafından kurtarılıp yükseltilmesi arasında kurulmaktadır.

Hz. İsa'nın (as) Yeniden Yeryüzüne Geleceğine İşaret Eden Ayetler

Kur'an'da Hz. İsa'nın (as) yükseltilmesinin yanı sıra, onun ahir zamanda yeniden yeryüzüne geleceği yönünde yorumlanan başka ayetler de bulunmaktadır.

Zuhruf Suresi'nin 61. Ayeti

"Şüphesiz o, kıyamet-saati için bir ilimdir. Öyleyse ondan (kıyametten) yana hiçbir kuşkuya kapılmayın ve Bana uyun. Dosdoğru yol budur." (Zuhruf Suresi, 61)

Geleneksel tefsirlerde bu ayetteki ifadenin Hz. İsa'ya (as) işaret ettiği ve onun yeniden yeryüzüne gelişinin kıyamet alametlerinden biri olduğu açıklanmıştır.

Seyyid Kutub, *Fi Zilali'l Kur'an* adlı tefsirinde Hz. İsa'nın (as) yeniden yeryüzüne gelmesiyle kıyametin yaklaşmasının bilineceğini belirtmektedir.

Ömer Nasuhi Bilmen de ilgili ayetin tefsirinde Hz. İsa'nın (as) yeryüzüne inmesinin kıyametin yaklaşmasına ilişkin bir alamet olduğunu açıklamıştır.

(Ömer Nasuhi Bilmen, *Kur'an-ı Kerim'in Türkçe Meal-i Âlisi ve Tefsiri*, Cilt VII, s. 3292)

Bu yorumlara göre Hz. İsa'nın (as) yeniden yeryüzüne gelişi, kıyametin yaklaşmasına işaret eden önemli olaylardan biridir.

Nisa Suresi'nin 159. Ayeti

"Andolsun, Kitap ehlinden, ölmeden önce ona inanmayacak kimse yoktur. Kıyamet günü, o da onların aleyhine şahit olacaktır." (Nisa Suresi, 159)

Bu ayette geçen "ölmeden önce" ifadesinin kimin ölümünü anlattığı, tefsirlerde üzerinde durulan önemli konulardan biridir.

Bazı müfessirler bu ifadeyi kitap ehlinin kendi ölümleriyle ilişkilendirirken, pek çok Ehl-i Sünnet âlimi burada Hz. İsa'nın (as) ölümünden önce gerçekleşecek bir iman olayının haber verildiğini açıklamıştır.

İbn Kesir, Ebû Hayyan ve Muhammed Zahid el-Kevseri gibi âlimlerin değerlendirmelerinde, ayetteki zamirin Hz. İsa'ya (as) döndüğü ve burada onun ahir zamanda yeniden yeryüzüne geleceğine işaret edildiği görüşü bulunmaktadır.

Bu yoruma göre Hz. İsa (as) yeniden yeryüzüne gelecek ve onun gerçek kimliği ile peygamberliği hakkında insanlara açıklık kazandırılacaktır.

Hz. İsa'nın (as) Yetişkinlik Dönemi

Hz. İsa'nın (as) yeniden yeryüzüne geleceğine işaret ettiği düşünülen diğer ayetler Al-i İmran Suresi'nin 46. ve Maide Suresi'nin 110. ayetleridir.

"İnsanlarla beşikte iken de, yetişkin iken de konuşacaktır ve O iyilerdendir." (Al-i İmran Suresi, 46)

"... Beşikte ve yetişkin iken insanlarla konuşuyordun, sana Kitabı, hikmeti, Tevrat'ı ve İncil'i öğretmiştim." (Maide Suresi, 110)

Bu ayetlerde yetişkinlik dönemini ifade eden "kehlen" kelimesi kullanılmaktadır.

Bazı müfessirler, Hz. İsa'nın (as) yetişkinlik döneminde insanlarla konuşacağının özellikle belirtilmesini, onun ahir zamanda yeniden yeryüzüne geleceğine işaret eden bir açıklama olarak değerlendirmiştir.

Taberi'nin tefsirinde aktarılan bu yorumda, Hz. İsa'nın (as) dünyadaki hayatının devam edeceği ve yeniden insanlarla konuşacağı belirtilmektedir.

Dolayısıyla bu ayetler de geleneksel Ehl-i Sünnet yorumunda Hz. İsa'nın (as) yeniden gelişini destekleyen deliller arasında ele alınmaktadır.

Peygamber Efendimiz'in (sav) Hadislerinde Hz. İsa'nın (as) Yeniden Gelişi

Hz. İsa'nın (as) yeniden yeryüzüne geleceği konusu, hadis kaynaklarında geniş biçimde yer almaktadır.

Buhari, Müslim, Ebu Davud, Tirmizi, İbn Mace ve Ahmed bin Hanbel gibi önemli hadis kaynaklarında Hz. İsa'nın (as) ahir zamandaki görevlerine ilişkin rivayetler bulunmaktadır.

Bu hadislerde Hz. İsa'nın (as) yeniden yeryüzüne gelişi, adaletli bir yönetici olarak hareket etmesi, Deccal fitnesinin sona ermesi, Müslümanlarla birlikte hareket etmesi ve dünyada din ahlakının yaygınlaşması gibi konular haber verilmektedir.

Hz. İsa (as) Adaletle Hükmedecektir

Ebu Hureyre'den rivayet edilen bir hadiste Peygamber Efendimiz (sav), Hz. İsa'nın (as) yeniden yeryüzüne geleceğini ve adaletle hükmedeceğini bildirmiştir.

Hadiste Hz. İsa'nın (as) insanların arasına adaletli bir hâkim olarak geleceği, yanlış inançların ortadan kaldırılacağı ve bolluğun yaşanacağı anlatılmaktadır.

(Buhari, Enbiya; Müslim, İman, 155)

Bu rivayet, Hz. İsa'nın (as) ahir zamandaki gelişinin yalnızca bireysel bir hadise olmadığını, toplum hayatında da önemli değişimlerle ilişkilendirildiğini göstermektedir.

Hz. İsa (as) Müslümanların Arasına Gelecektir

Peygamber Efendimiz (sav) bir başka hadisinde şöyle buyurmuştur:

"İmamınız sizden olduğu halde Meryem oğlu sizin içinize indiği zaman sizler nasıl olursunuz?"

(Buhari, Enbiya, 50; Müslim, İman, 155)

Bu hadiste Hz. İsa'nın (as) yeniden yeryüzüne geleceği ve Müslümanların arasında bulunacağı haber verilmektedir.

Müslim'de yer alan bir başka rivayette de Hz. İsa'nın (as) Müslümanların arasına geldiğinde kendisine namaz kıldırmasının teklif edileceği, ancak onun Müslümanların kendi içlerinden bir imamın arkasında namaz kılmasını uygun göreceği anlatılmaktadır.

Bu hadisler, geleneksel tefsirlerde Hz. İsa'nın (as) yeniden gelişinden sonra Hz. Muhammed'in (sav) getirdiği İslam dinine göre hareket edeceğinin delilleri arasında değerlendirilmiştir.

Kıyamet Alametleri Arasında Hz. İsa'nın (as) Gelişi

Müslim'in Sahih'inde yer alan ve Huzeyfe bin Üseyd el-Gıfari'den rivayet edilen hadiste, kıyametten önce gerçekleşecek on büyük alamet haber verilmektedir.

Bu alametler arasında Deccal, Dabbetü'l-arz, güneşin batıdan doğması, Ye'cüc ve Me'cüc ve Hz. İsa'nın (as) yeniden yeryüzüne gelişi de bulunmaktadır.

(Müslim, Fiten ve Eşrâtü's-Sâa)

Dolayısıyla Hz. İsa'nın (as) nüzulü, hadislerde kıyamet alametlerinden biri olarak zikredilmektedir.

İslam Âlimlerinin Hz. İsa'nın (as) Yeniden Gelişi Hakkındaki Görüşleri

Ehl-i Sünnet'in geleneksel inanç anlayışında Hz. İsa'nın (as) yeniden yeryüzüne geleceği kabul edilmiş ve birçok akaid, tefsir ve hadis eserinde bu konuya yer verilmiştir.

Muhammed Zahid el-Kevseri, *Nüzul-i İsa Meselesi* adlı eserinde ilgili hadislerin çok sayıda farklı rivayet yoluyla nakledildiğini ve manevi tevatür derecesinde bulunduğunu savunmuştur.

Manevi tevatür, farklı ifadeler taşıyan çok sayıda rivayetin ortak bir anlamda birleşmesi olarak açıklanmaktadır.

Kevseri'ye göre Hz. İsa'nın (as) yeniden gelişi hakkındaki rivayetler, taşıdıkları ortak anlam bakımından güçlü bir bütün oluşturmaktadır.

İbn Atiyye'den aktarılan ve Ebu Hayyan'ın tefsirinde de yer verilen açıklamalarda, Hz. İsa'nın (as) diri olduğu ve ahir zamanda yeryüzüne geleceği görüşü aktarılmaktadır.

Kadı İyaz da Hz. İsa'nın (as) yeniden gelişi ve Deccal'le ilgili hadislerin Ehl-i Sünnet açısından geçerli kabul edildiğini açıklamıştır.

Bu konu Hanefi, Şafii, Maliki ve Hanbeli geleneklerine ait çeşitli akaid eserlerinde de ele alınmıştır.

Bununla birlikte, İslam düşünce tarihinde ilgili ayetlerin yorumu ve hadislerin delil değeri konusunda farklı görüşler de ileri sürülmüştür. Burada ele alınan deliller, özellikle Hz. İsa'nın (as) diri olarak yükseltildiğini ve yeniden yeryüzüne geleceğini savunan geleneksel Ehl-i Sünnet yorumunun dayanaklarıdır.

Hz. İsa'nın (as) Yeniden Gelişi ve Hz. Mehdi

Hz. İsa'nın (as) yeniden yeryüzüne gelişi, hadislerde bildirilen ahir zaman olaylarıyla birlikte ele alınmaktadır.

Bu olaylardan biri de Hz. Mehdi'nin ortaya çıkmasıdır.

Hz. Mehdi'nin Peygamber Efendimiz'in (sav) soyundan geleceğini ve yeryüzünde adaletin yayılmasına vesile olacağını bildiren rivayetler bulunmaktadır.

Ebu Davud'un Sünen'inde yer alan bir rivayette Hz. Mehdi'nin Hz. Fatıma'nın soyundan olduğu haber verilmektedir.

(Ebu Davud, Mehdi, 4286)

İbn Mace ve Ahmed bin Hanbel'in eserlerinde de Hz. Mehdi hakkında farklı rivayetler bulunmaktadır.

Ehl-i Sünnet'in geleneksel ahir zaman anlatımlarında Hz. İsa'nın (as) gelişi ile Hz. Mehdi'nin faaliyetleri birbiriyle bağlantılı olaylar olarak değerlendirilmiştir.

Özellikle Hz. İsa'nın (as) Müslümanların arasına geleceğini ve onların kendi içlerinden bir imamın bulunacağını bildiren hadisler, bazı âlimler tarafından Hz. Mehdi ile ilişkilendirilmiştir.

Bu yorumda Hz. Mehdi'nin adaletin ve din ahlakının yaygınlaşması için faaliyet göstereceği, Hz. İsa'nın (as) da yeniden yeryüzüne gelerek aynı dönemde insanlara İslam ahlakını anlatacağı kabul edilmektedir.

Ahir zamana ilişkin bu rivayetlerde bildirilen barış, adalet, güvenlik ve huzur ortamı, Müslümanlar açısından önemli bir umut ve müjde olarak değerlendirilmiştir.

Ancak bu müjdelerin beklenmesi, insanların sorumluluklarını terk etmesi anlamına gelmemektedir. Aksine Müslümanların güzel ahlakı yaşamaları, iyiliği yaymaları, adaleti savunmaları ve insanlara faydalı olmak için çaba göstermeleri gerektiği açıktır.

Hz. İsa'nın (as) Yükseltilmesi Allah'ın Bir Mucizesidir

Hz. İsa'nın (as) hayatında Allah'ın mucizeleri önemli bir yer tutmaktadır.

Kur'an'da Hz. İsa'nın (as) babasız olarak dünyaya geldiği, Allah'ın izniyle çeşitli mucizeler gösterdiği ve kendisine kurulan tuzaktan kurtarıldığı bildirilmektedir.

Hz. İsa'nın (as) Allah Katına yükseltilmesi de Ehl-i Sünnet'in geleneksel anlayışında bu mucizelerden biri olarak kabul edilmektedir.

Allah'ın sonsuz kudreti düşünüldüğünde, bir insanı bilinen ölüm sürecine tabi olmaksızın bulunduğu ortamdan alması ve dilediği bir zamanda yeniden yeryüzüne göndermesi, O'nun yaratma gücü açısından imkânsız değildir.

Nitekim Kur'an'da Allah'ın her şeye güç yetirdiği pek çok ayette bildirilmiştir.

Hz. İsa'nın (as) yeniden gelişiyle ilgili haberleri anlamak için de Allah'ın sonsuz güç ve kudretini düşünmek gerekmektedir.

Mucize, insanların alışık olduğu sebeplerin ötesinde, Allah'ın dilemesiyle gerçekleşen olağanüstü bir olaydır. Bu nedenle Hz. İsa'nın (as) yükseltilmesini ve yeniden gelişini yalnızca gündelik hayatın fiziksel koşullarıyla sınırlandırarak değerlendirmek, geleneksel tefsir yaklaşımına göre konunun mucizevi yönünü göz ardı etmek anlamına gelmektedir.

Sonuç: Hz. İsa'nın (as) Yeniden Gelişi Büyük Bir Müjdedir

Kur'an-ı Kerim'de Hz. İsa'nın (as) öldürülmediği, çarmıha gerilmediği ve Allah tarafından Kendisine yükseltildiği bildirilmektedir.

Al-i İmran Suresi'nin 55. ayetindeki "teveffa" ifadesi, Nisa Suresi'nin 157 ve 158. ayetlerindeki açıklamalarla birlikte değerlendirildiğinde, geleneksel Ehl-i Sünnet yorumunda Hz. İsa'nın (as) bilinen anlamda ölmediğinin ve Allah Katına yükseltildiğinin delilleri arasında kabul edilmiştir.

Zuhruf Suresi'nin 61, Nisa Suresi'nin 159, Al-i İmran Suresi'nin 46 ve Maide Suresi'nin 110. ayetleri de pek çok İslam âlimi tarafından onun yeniden yeryüzüne geleceğine işaret eden ayetler arasında değerlendirilmiştir.

Peygamber Efendimiz'in (sav) hadislerinde ise Hz. İsa'nın (as) ahir zamanda yeniden gelişi, adaletle hükmetmesi, din ahlakının yaygınlaşmasına vesile olması ve kıyamet alametleriyle ilgili görevleri hakkında açıklamalar bulunmaktadır.

Taberi, İbn Kesir, Maturidi, Elmalılı Hamdi Yazır, Muhammed Zahid el-Kevseri ve diğer pek çok İslam âliminin eserleri, bu konunun İslam düşünce tarihinde ne kadar kapsamlı biçimde ele alındığını göstermektedir.

Geleneksel Ehl-i Sünnet anlayışına göre Hz. İsa (as), Allah'ın bir mucizesi olarak diri halde yükseltilmiş ve Rabbimizin takdir ettiği vakitte yeniden yeryüzüne gelecektir.

Bu büyük müjde, Allah'ın sonsuz kudretini, peygamberlerine olan yardımını ve gelecekte gerçekleşecek olayların da yalnızca O'nun kontrolünde olduğunu hatırlatmaktadır.

Müminler için önemli olan, Allah'ın bildirdiği gerçekleri samimiyetle düşünmek, Peygamber Efendimiz'in (sav) sünnetini doğru anlamak ve bu inançla güzel ahlakı hayatlarının her alanında yaşamaktır.

Hz. İsa'nın (as) yeniden gelişi de bu yönüyle yalnızca geçmişte yaşanmış bir mucizenin devamı değil, Allah'ın sonsuz kudretini ve ahir zamanda gerçekleşeceği haber verilen büyük olayları düşünmeye vesile olan önemli bir iman konusudur.

Başlıca Kaynaklar

- Kur'an-ı Kerim: Al-i İmran 46, 55, 144; Nisa 157-159; Maide 110; Enam 60; Zümer 42; Zuhruf 61.
- Buhari, *Sahih*, Enbiya ve Deavat bölümleri.
- Müslim, *Sahih*, İman ve Fiten bölümleri.
- Ebu Davud, *Sünen*, Mehdi ve Melahim bölümleri.
- İbn Kesir, *Tefsiru'l Kur'ani'l Azim*, Cilt I, s. 573-576.
- Taberi, *Câmiu'l-Beyan*, ilgili ayetlerin tefsiri.
- Elmalılı Hamdi Yazır, *Hak Din Kur'an Dili*, Cilt II, s. 1112-1113.
- Muhammed Zahid el-Kevseri, *Nüzul-i İsa Meselesi*.
- İbn Teymiyye, *Mecmû'u'l-Fetâvâ*, IV, s. 323.
- Hasan Basri Çantay, *Kur'an-ı Hakim ve Meal-i Kerim*, Cilt I, s. 92.
- Mustafa Sabri Efendi, *Mevkıfu'l Akl*, s. 233.
- Said Ramazan el-Buti, *İslam Akaidi*.
- Ömer Nasuhi Bilmen, *Kur'an-ı Kerim'in Türkçe Meal-i Âlisi ve Tefsiri*, Cilt VII, s. 3292.

---

https://www.harunyahya.info/makaleler/hz-isa-nin-as-yeniden-gelisi-buyuk-bir-mujdedir